

Kjer dom seljaških je trpinov,
Rešitve zor se nam žari."

Ta žar pa prihaja od onih dveh zlatih biserov, ki se tam zvesto hranita, namreč sv. vere luč in materinega jezika ključ. Čuvajmo zvesto ta žarna bisera! Zatorej pa: »Svoji k svojim«!

Deželni zbor štajarski.

Deželni zbor se je zopet sešel v ponedeljek. Deželni odbor predlaga, naj se povodom 50letnice vladanja presvetlega cesarja ustanovi za uboge otroke, ki so na Štajarskem rojeni, deželna najdenišnica; potem, naj se na korist krajnim ubožnim zakladom in na korist deželnemu ubožnemu zakladu pobira davek od premakljivih in nepremakljivih stvari, ki se na prostovoljni dražbi prodajajo; deželna vlada predlaga, naj se na novi osebni dohodninski davek ne nalagajo deželne doklade; deželni odbor predlaga načrt postave, da deželni poslanci zgubijo poslanstvo, če ne izvršujejo poslanstva. Ta predlog je obrnjen proti slovenskim deželnim poslancem. Volitve novih poslancev: J. Dehne, Ferdinand Berger, Fridr. Rokitskiy in J. Sahner, so se potrdile. Načrt zastran lovske postave se ima izročiti posebnemu lovskega odseku. Poslanec Hagenhofer predlaga načrt postave zastran ureditve lovskih pravic.

Živahnejša pa je bila seja v torek. Na dnevnem redu so bile volitve v razne odseke. Znana kričača Walz in Rokitskiy sta začetkoma seje zopet planila nad nemške katoliške poslance. Walz je čvekalo o zatiranju nemštva ter nasvetoval, naj se volitve v razne odseke ne vršijo še v tej seji, da bo mogoče se posvetovati, kako bi izvrgli vse izdajalce nemštva iz vsakega odseka. Rokitskiy je pa naravnost imenoval vse nemške katoliške državne poslance, ki sedijo tudi v deželnem zboru, ter zahteval, da se ne smejo voliti v nobeden odsek. Zaradi survin napadov je deželni glavar k redu poklical Walza. O njegovem predlogu je dal glasovati; toda nihče ni za-nj glasoval, tudi Walz sam ne. Komedijska!

In tak komedijant hoče strahovati poštene katoliške nemške kmete. Čudimo se potrpežljivosti teh poštenih nemških katoliških mož, da se nobeden ne zglesi k besedi in ne užene v kozji rog ošabnega deda. Poslanec Karlona in Kaltenebergerja zopet ni bilo v zbornici. Kaj so pa zakrivilo nemški katoliški poslanci, da jih lastni nemški rojaki tako silno napadajo? Nič drugega ne, kakor da so ravnali v državnem zboru po svoji vesti

in po pravici privoščili Slovanom, kar Nemci že davno zavživajo. A liberalni Nemci ne privoščijo nikomur pravice, niti lastnim rojakom ne. Nato so se vršile volitve v razne odseke. Navada je bila dozdej v deželnem zboru, da pred volitvijo vsaka stranka naznani svoje kandidate in da te tudi nasprotni vsi volijo. Letos se je pa ta stvar spremenila. Sprejeli so sicer nemški liberalci v svojo listnico slovenske kandidate, ne pa onih izmed katoliške stranke; zato sta v finančni odsek izvoljena dva katoliška poslanca, ki ne sedita v državnem zboru, namreč knez Alfred Lichtenstein in Alojz Haring.

Od Slovencev so ti-le gg. poslanci izvoljeni: v finančni odsek J. Žičkar, ki je tudi zapisnikar tega odseka; zraven njega je še zapisnikar finančnega odseka Stallner; v peticijski odsek M. Lendovšek; v železniški odsek dr. J. Serbec; v deželno-kulturni dr. Jurtela; v občinski odsek, ki bo letos izvanredno važen, dr. Rosina, v naučni odsek pa g. dr. Dečko. Ko se je izid volitev naznanil, so se-vé bili veseli nemški liberalci, da so izbacili katoliške nemške državne poslance iz vseh odsekov. A čudno, da so njihovi tovariši, deželni katoliški nemški poslanci, brez ugovora prenašali to razžaljenje, ki se je storilo tovarišem, ter se le v sredo izvolitev odklonili!

Pisma s Kranjskega.

I. Sprava?

✦ »V novem letu v vsakem krogi pesem glasi se o — slogi.« Tako je pisal zadnji »Slov. List« preteklega leta. Dr. Susteršičev govor na shodu dne 19. decembra, s katerim je sprožil misel o združenju vseh slovenskih strank na Kranjskem k složnemu delovanju, pozdravilo je z velikanskim veseljem naše časnikarstvo, zlasti ob periferiji slovenskega ozemlja. Saj ni čuda! Kdor ni popolno slep, ta mora uvideti, da smo Slovenci složnega delovanja v istem življenju tako grozno potrebni, kakor suše zevajoča zemlja pohlevnega, krepilnega dežja!

Takih dogodkov Avstrija se ni doživela, kakoršne so uprizarjali nekateri zastopniki nemškega naroda v dunajski državni zbornici zadnje mesece. Ta odurna gonja zoper Slovence je morala vsakega mnogo naučiti, kdor se sploh še kaj poučiti pusti. Za Avstrijo vstaja nova doba, katera bo za nas Slovence milejša, boljše, nego so bile vse dosedanje, samo če bomo Slovenci toliko pametni in modri, da se te ugodne prilike ne prekrigamo, kakor smo nekaj slično ugodne hiše malomarno prespali.

tovariša ga porineta na plano, kjer se tava nekoliko dalje, pride ven iz trga, potem pa se spet zgrudi. — Drugo jutro so ga našli v snegu — zmrznjenega.

Cerkvica sv. Tomaža pri Vojniku.

Ako greš pol ure od vojniške župnijske cerkve proti vshodu, prideš na prijazen hribeček sv. Tomaža. Lep razgled se ti odpre na vse strani. Od zahoda te pozdravljajo Solčavske planine, pred teboj se razprostira kos Savinjske doline s prijazno ležečim celjskim mestom.

Pa tudi hribeček sv. Tomaža bi ti lahko mnogo mnogo lepega pokazal, ako bi ne bilo vse zginilo v minljivi preteklosti. Tu je namreč stala v srednjem veku sloveča trdnjava vojniškega gradu. Vojniški vitezi se imenujejo v zgodovini že takrat, ko je štajarski vojvoda Otokar VII. ustanovil bližnji Zajčki samostan leta 1160.

V tem vojniškem gradu je bila kapelica, v katero so že gotovo pred letom 1524. hodili vojniški župniki maševat. Še dalje časa je ostala kapelica, dasi se je grad poprej razrušil. Za cesarja Jožefa II. se je morala tudi ta kapelica opustiti. Božja služba se v njej ni več smela opravljati. Tako je začela razpadati, in pred nekaj leti se je

V Ljubljani se vrše utvaja našega povojnja med obema strankama, ki sta si stali doslej sovražno nasproti: med katoliško in liberalno. Pogajanja se udeležujejo državnozborni poslanci: dr. Šusteršič, dr. Krek in dr. Ferjančič, ki so to akcijo začeli; katoliško stranko zastopajo deželni poslanci: Povše, Kain, in dr. Papež; liberalno pa: dr. Tavčar, Mušnik in Grasselli.

Bo-li kaj iz te moke, ki se počasi melje sedaj v slovenski metropoli med katoliškim in liberalnim narodnim kolesom? Poglejmo, kako akcije stoje! »Slovenec« kot glasilo katoliške narodne stranke postopa odkritosrčno, kakor zastopniki te stranke sploh. V polpreteklih letih se je temu listu včasih malo zareklo, da je naše narodno vprašanje v resnici malo preveč — ne rečem: zane-marjal — pač pa premalo upošteval, češ, narodnostni boj med narodi se bo kmalu ugnal in polegel, zdaj je socialno vprašanje bolj nujno. A zadnji dogodki v državnem zboru so ga poučili, da ta boj ni še potihnil, da sedaj besni hujše, nego je kdaj prej in da to gotovo ni še vrhunec.

»Slovenski Narod« pa je zmerom bobnal ob svoj narodni boben ter duhovnike zmerjal z nemškutarji, brezdomovinci itd. par desetletij. Zadnja leta pa se je obrnilo. Stranka, katera govori po »Slov. Narodu«, se je združila s kranjskimi Nemci v deželnem zboru, in s tem mnogo škoduje narodnemu razvoju. Pokazalo se je in kaže se vedno jasneje, da njemu ni toliko za zmago narodnosti slovenske nego za zmago liberalizma.

In ti dve stranki se skušata zdaj zblížati, skupno, složno delovati v blagor Slovencev! »Slovenec« vso akcijo kar najbolj pospešuje, »Narod« pa je bil sprva v zadregi in ni vedel, kaj bi rekel. Jel je skomolcevati, brez dvoma zato, ker je »Slovenec« prvi utrgal oljko in jo podal njemu v znak miru, ter ga je v tem prehitel.

To pomisljevanje »Narodovo« se je razvilo že v očitno in hudo nasprotovanje. Sedaj je na Kranjskem — vojska v miru, ali pa mir v vojski! »Narodu« se je koketovanje z nemško družico v deželnem zboru tako priljubilo, da se kar ne more več od nje ločiti. Zato bi ne rekli dvakrat, da je med njima že sklenjena poroka, seveda tajna; poročal pa je visok gospod, tako visok, da »Narodova« stranka v prahu leži pred njim, če prav semtertje malo skomizgne. Da jo le obsevajo žarki solca!

»Narod« sam si raj upal oporekati spravi, toliko strahu ima vešdar-le še pred slovenskim občinstvom. Zato prinaša vse glasove svojih pristašev zoper spravo z neumnim

prvikrat v krčmo, in da bi si utolažil obup, pije tako dolgo, dokler je bilo kaj denarja v žepu.

Nenavajen pitja, se zelo upijani, in ves pijan prebije noč po cestnih jarkih. Ko se drugo jutro strezne, ustraši se samega sebe. Obleka je bila vsa blatna, uničena, srebrna verižica strgana in ura potrena. Otožen tava okoli, glava ga boli, in sram ga je iti k mojstru na dom. Neznanski obup se ga loti, zraven ga mučita žeja in glad, in temu se da opomoči v krčmi. Pri nekem znanecu si izposodi denarja, da bi si malo ohladil hudo žejo, ali ta se ne da tako hitro utolažiti, in spet prepije celi dan v krčmi. Tu ga ničvredni trški postapači spoznajo, da bi bil dober za njih tovariša, samo treba ga je malo izučiti. Porabijo torej to priliko in ga dobé med se. In od tedaj je bil zgubljen! —

Par let potem je stal zimskega dne na trških ulicah raztrgan kovaški pomočnik; na prvi pogled se mu je že videlo, da je popolno razuzdan človek in pijanec. Bil je Jože. Ponujal je mimoidočim na pol potreno žepno uro. Ko jo nekdo kupi za pet desetice, se Jože odurno nasmeje, rekoč: »Ta ura me je prva napeljala do zapravljenosti, naj se še tudi enkrat za njo napijem!«

Nato gre v neko žganjarijo, in pije tako dolgo, da ne more več na nogah stati. Dva

komaj spoznala sled te zgradbe. Cerkvice na hribečku sv. Tomaža ni bilo sicer več videti, pa očetje so ohranili njen spomin pri svojih sinovih od roda do roda. Žalostno so gledali na prostor, kjer se je nekaj sv. Tomaž častil, kjer je pa žalostna tihota bila zdaj.

Zato sklenejo verni kmetje na tem zgodovinsko znamenitem, pa tudi zaradi lepe lege prikupljivem kraju postaviti novo kapelico (leta 1890.) Pod vodstvom sedanjega župnika A. Voduseka, ki se je toliko spretnega stavbenega vodjo pokazal pri zgradbi nove, velike cerkve župnijske, se je dovršila tudi leta 1894. nova cerkev sv. Tomaža.

V kratkem bo pa dobila nov stolp in novo zvonjenje. Zvonove je je vllil c. kr. zvonar Alb. Samasa v Ljubljani koncem leta 1897. To priča tudi napis večjega, 301 kg težkega zvona:

SVet ToMaž, Jakob, JerneJ, prosite za nas!
VeLi Vaš Verno VDani GobeC Vsaki Čas.

Srednji zvon je posvečen sv. Družini in tehta 166 kg; mali zvon ima ime sv. Urbana in je težek 90 kg.

Veliki zvon je kupil gospodar J. Gobec za 462 gld. 51 kr., srednji stane 258 gld. 66 kr., mali 143 gld. 90 kr. Bog povrni vsem, ki so kaj storili na čast sv. Tomaža!

Vse tri zvonove so posvetili dne 27. dec. 1897 takrat že imenovani nadškof goriški